

NEDERLAND VOOR DE NEDERLANDERS

Mounir Samuel

Nederland
voor de
Nederlanders

Mijn antwoord op (extreem)rechts

Nieuw Amsterdam

Een deel van de opbrengsten van dit boek doneert de auteur aan UNRWA. De VN-organisatie die zorgt voor noodhulp, onderwijs, zorg en juridische ondersteuning aan Palestijnen in Gaza en ver daarbuiten. Als constant politiek en militair doelwit van Israël is UNRWA de laatste levenslijn voor miljoenen Palestijnen.

Steun ook: donate.unrwa.org

© Mounir Samuel 2024

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.
All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Omslagontwerp Edwin Hanssen

Foto auteur © Roger Anis

Redactie Martijn Kamphorst

NUR 320

ISBN 9789046833483

www.nieuwamsterdam.nl

Nieuw Amsterdam maakt deel uit van Park Uitgevers

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk van de Forest Stewardship Council (FSC) mag dragen. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Dit boek is voor al degenen die nooit volwaardig Nederlander
mogen zijn.

Die niet weten hoe het is om thuis te komen in je eigen land,
of zelfs maar veilig te zijn in de kleur van je eigen huid.

Mogen mijn woorden de erkenning geven die al die tijd
ontbrak.

Recht spreken, daar waar onrecht heerst.

Waarheid brengen, waar leugens regeren.

Onomwonden benoemen al wat zo lang verzwegen wordt.

Want als de stilte drukt, klinkt de zachtste fluistering als een
schreeuw.

Waar de meesten blijven zitten, staat de enkeling als een reus op.

Wanneer onderdrukking heerst, lonkt het verzet.

Daar waar een angstcultuur regeert, klinkt de stem van
degene die haar trotseert als een schaterlach.

Dus houd moed en wees niet bang.

‘Met tranen slapen we ’s avonds in,
’s morgens staan we juichend op.’

Psalm 30:6

Inhoud

Woord vooraf 9

Inleiding – De laatste vlieger 13

1 Het vertrek 26

2 De brute grenzen van (wit) Europa 51

3 Van ‘nooit meer’ naar ‘alweer’ en ‘nog steeds’ 65

4 Het wankele machtsspel van de trias politica 94

5 De macht van hapklare soundbites en clickbaits 124

6 De schijnneutraliteit van politie en justitie 153

7 Nederlanders zonder Nederland 170

Nawoord – Een nieuwe vlieger 197

Woord vooraf

Welkom in Nederland voor de Nederlanders. Een land waar steeds minder mensen thuishoren, zich thuis voelen of een thuis mogen vinden. Tot het punt dat ik en vele anderen met mij Nederland definitief willen verlaten.

Maar zomaar vertrekken doe ik niet. Daarom dit boek, of manifest.

Over wie die Nederlanders eigenlijk zijn, of mogen zijn en bovenal wie nooit Nederlander mochten of mogen worden.

Over welk land we nog zijn en wat er nog van Nederland over is voor die Nederlanders aan wie dit land wél zou toebehooren.

En over hoe we volledig aan onszelf ten onder dreigen te gaan en wel zo dat er straks geen Nederland meer over is om Nederlander in te zijn. Als we zo doorgaan, worden we een volk zonder land. Nederlanders zonder Nederland.

Ik zal in dit boek bij vlagen persoonlijker zijn dan ik ooit ben geweest. Dat doe ik omdat ik met de teloorgang van dit land bijzonder weinig te verliezen heb, maar ook omdat ik hoop hiermee eindelijk invoelbaar te maken wat het werkelijk betekent om nooit volledig thuis in eigen land te mogen zijn.

Tegelijk ben ik in dit boek politieker dan in eerder werk. Als politicoloog zijn het even fascinerende als verontrustende tijden. Het vaste fundament van onze democratie en

rechtstaat toont steeds grotere scheuren. De zuilen van de trias politica en onafhankelijke pers trillen vervaarlijk. Het demonstratierecht en de rechterlijke bescherming blijken holle muren. Mensenrechten en internationale verdragen zijn steeds vaker loos papierwerk.

Ik ben me ervan bewust dat weinigen de werkelijke betekenis en inhoud van deze abstracte begrippen kennen. Daarom zal ik zo duidelijk mogelijk uitleggen wat deze veelgebruikte en misbruikte termen betekenen en hoe de vrijwel dagelijkse ondermijning ervan er concreet uitziet.

Dit boek gaat bij uitstek over Nederland. Het gaat ook over Gaza. De genocide aldaar legt pijnlijk bloot waar ons land voor staat, om draait en nu vooral op dreigt te vallen; te weten vrede en recht, de rechtstaat en de rechtspraak, onze internationale positie en het belang van internationale verdragen. Op geen andere kwestie lijken het systeem en de samenleving meer met elkaar in botsing. Daar waar er nog enig vertrouwen was in politieke representatie of onafhankelijke verslaggeving, is daar bij velen sinds 7 oktober 2023 nauwelijks tot niets van over. Gaza toont ons het absolute morele failliet van Nederland, waar ‘nooit meer’ ‘alweer’ en ‘nog steeds’ bleek, en legt tegelijk de onverschilligheid bloot van zovelen die liever zwijgen en wegstijgen. Ik kan geen van beide en wie dit boek leest kan dat nadien ook niet meer, daarvan ben ik overtuigd. Al was het maar omdat met elke dode daar ook de ziel van ons land steeds verder sterft.

Ik toon wellicht een Nederland waarin sommigen zich niet direct zullen herkennen. Anderen zullen de rol en impact van datzelfde Nederland misschien niet willen erkennen. Dat is begrijpelijk wanneer zij wél door de politiek en samenleving als gewenste Nederlanders worden beschouwd. De waarheid is dat ik zelf al even hard met mijn woorden wor-

stel. Kan ik dit schrijven? Mag ik dit schrijven? Lijk ik nu net zo verzuurd als ons eigen grondwater? Zie ik het verkeerd? Ben ik te hard? Wekenlang lag ik piekerend in bed over mijn eigen tekst. Maar het is zoals Jezus sprak: ‘de waarheid zal u kennen en de waarheid zal u vrijmaken’ (Johannes 8: 32). In die ongemakkelijke maar bevrijdende waarheid wil ik staan en nog één keer de strijd aangaan, als Nederlander voor Nederland.

INLEIDING

De laatste vlieger

Daar ging de vlieger. Rood en blauw, met een roze ster in het midden. De beweeglijke staart met gekleurde vaantjes hing als een verjaardagsslinger in de lucht. Het zijden draad wikkelde zich razendsnel af van de klos, waar ik mijn hand doorheen gestoken had. Het harde plastic deed mijn vingers pijnlijk gloeien.

Mijn vader stond met de volgende klos al klaar. Haastig knoopte hij het ene draad aan het andere en sneed met zijn tanden de klos los. Met een ruk trok de vlieger verder omhoog, terwijl het draad razendsnel verder spon. Vijftewintig meter werd vijftig. Ik was diep onder de indruk, maar voor mijn vader was dit nog maar het begin. Met een glinstering in zijn ogen pakte hij een derde klos en bond die aan het draad vast. Nu schoot de vlieger naar een hoogte van vijftenzeventig meter.

Mijn vingers waren ondertussen rood van het snelle wikkelen, maar mijn vader was nog niet tevreden. ‘Straks kunnen we hem niet eens meer zien!’ riep ik uit. Voor mijn vader gold echter: hoe hoger, hoe beter. Er werd een vierde klos aan het touw gebonden. Daar ging de vlieger, en het gevoel in mijn vingers. Terwijl ik mijn tanden op elkaar klemde, tuurde ik de hemel af. De vlieger was veranderd in een gekleurd puntje aan de blauwe lucht. Precies op dat moment vloog er een vliegtuig over. Als ik mijn ogen een beetje samenknep,

leek het net alsof het vliegtuig met zijn glimmende stalen neus onze vlieger als een torpedo zou doorboren.

Opeens klonk er een kakofonie van gelach en luide stemmen. Ik richtte mijn ogen weer op de aarde beneden. Vanuit verschillende hoeken van het uitgestrekte grasveld kwamen mensen aangelopen. Ze zwaaiden naar ons en wezen naar de vlieger. Mijn vader rechtte zijn rug. Hij glom van trots.

‘Hebben jullie die zelf gemaakt?’ vroeg een man verwonderd, toen hij met zijn enthousiaste kinderen eenmaal dichtbij genoeg stond. Diezelfde vraag herhaalde niet veel later een journalist van het lokale stadsblad. Hij fietste toevallig langs, maar stapte abrupt af toen hij het opmerkelijke schouwspel op het grasveld gadesloeg. De journalist was zo onder de indruk dat hij abrupt naar huis fietste en niet veel later terugkeerde met een professionele spiegelreflexcamera. Nadat onze vlieger in het stadsblad was verschenen, kregen we de kleuren- en zwart-witprints van de foto’s thuisgestuurd. De afbeeldingen behoren tot enkele van de mooiste in mijn plakboek. Daar staat mijn vader in zijn zonnehemd met een hoofd vol donkere krullen mij stralend instructies te geven. Met een geconcentreerd gezicht houd ik met één hand de klos vast terwijl ik met de andere boven mijn hoofd moeizaam aan het draad trek.

Het is een van mijn meest dierbare jeugdherinneringen. Het maken van een heuse *tayara*, een grote zeshoekige vlieger. Opeens had mijn vader het idee opgevat. Luid denderde hij op een zonnige zaterdagochtend de trap af en riep: ‘Wie wil er vandaag een vlieger met mij maken?’ Ik was aan het tekenen en keek verbaasd op. Ik was niet gewend mijn vader in het weekend vroeg op te zien, laat staan zo actief. Maar hij kon je verrassen, of beter gezegd: laten schrikken.

Daar was dan opeens het idee van de vlieger. Ik droomde

daar heimelijk al een tijdje van. Maar vliegers waren duur, zo wist ik. Dus hield ik mijn mond.

‘Weet je echt hoe dat moet?’ vroeg ik mijn vader verwonderd.

‘Natuurlijk, vroeger maakte ik al mijn speelgoed zelf,’ reageerde mijn vader, alsof dat de normaalste zaak van de wereld was. Hij nam me op schoot en begon uitgebreid uit te leggen hoe hij als kind zijn eigen vliegers van dunne houten latjes en oude vellen bevekt krantenpapier in elkaar knutselde. De Egyptische piasters die hij voor het zware werk in de kleine kruidenierswinkel van zijn opa Samoïel kreeg, spaarde hij op om een klosje garen te kunnen kopen.

‘Soms, als ik heel veel geluk had, kon ik ergens een snoep-papiertje vinden,’ zei mijn vader weemoedig. ‘Dan kon ik de vlieger versieren door er bijvoorbeeld een figuurtje in te knippen en het gekleurde papiertje daarachter te plakken. Maar,’ zo waarschuwde hij met opgeven vinger, ‘dat luistert wel heel nauw, want voor je het weet verliest de vlieger z’n evenwicht.’

Na het ontbijt gingen we naar de vliegerwinkel in de oude binnenstad. Ik was nog nooit in zo’n winkel geweest en keek mijn ogen uit. Mijn vader vertelde het verhaal van zijn eigen vlieger aan wie het maar horen wilde. Zijn ogen leken nog meer te stralen dan de mijne. Deze vlieger zou niet worden gemaakt van morsig krantenpapier, maar van prachtig gekleurd vloeipapier, dat ik zelf uit mocht kiezen.

Die hele middag waren we met de vlieger in touw. Het uitlijnen en stabiliseren bleek nog een hele opgave. Ik was vijf, bijna zes jaar oud en was niet veel meer dan een aangever van de latjes, schaar, draad en het flinterdunne papier. Na het avondeten, dat ik met grote opwinding en ongeduld opat, rende ik voor mijn vader uit naar de grasvelden naast

de uitgestrekte vijver waar ik in mijn kindertijd hele winters op kon schaatsen – tegenwoordig weet het water niet eens meer hoe het bevrozen moet.

Het was hoogzomer en lang licht. De blauwe hemel strekte zich uit boven het groen onder mijn gympen. Alles in mij tintelde. Alsof ik met ingehouden adem in het topje van een achtbaan hing, op het punt om met luid gegil naar beneden te razen. Terwijl een bries over mijn gezicht streek en met mijn lange haren speelde, dacht ik in al mijn kinderlijke onschuld: dus dit is hoe vrijheid voelt. En ook: dit is wat het betekent om een jongen te zijn. In landen als Egypte is vliegeren namelijk een echte jongenssport. Voor een enkel ogenblik voelde ik me de zoon van mijn vader.

Ik kom uit de keistad Amersfoort, een typische middelgrote provincieplaats in het hart van Nederland, een goede doorsnede ook van hoe ik ons land ken. ‘Amersfoort aan zee’, werd er vaak gegrapt. Dat klonk niet verkeerd; we gingen wat mij betreft veel te weinig naar het strand. De gemeente creëerde voor de gelegenheid bij de wereldberoemde Koppelpoort zelfs een zandstrandje aan de rivier de Eem. De oude, middeleeuwse stad was de geboorteplaats van Piet Mondriaan en dat viel te merken ook. Nergens leek de Nederlandse hokjes- en vakjesgeest meer tot een dergelijke kunst verheven. De vrijheid van mijn vlieger zou ik er zelf als kind en tiener nooit beleven. Je zou maar anders zijn, gewoon een beetje anders. Het zou lang duren voor ik me van de jarenlange pesterijen, openlijke discriminatie en verlamme eenzaamheid wist te bevrijden. Ik mezelf klosje na klosje wist af te wikkelen om eindelijk zwierig en dansend op te stijgen, de wijde wereld in, ver voorbij deze stad die mij zo lang aan een kort draadje had gehouden.

Maar op die zwoele zomeravond met mijn vlieger hoog aan de hemel voelde ik me oprecht gelukkig. Het was 1995. Niemand verschool zich nog in een wereld van constant oplichtende schermen. Terwijl de mensen zich enthousiast om ons heen verzamelden, verwonderd over dit schouwspel van die Egyptische man, vliegerend met zijn jonge dochter, kwamen de uitgestrekte hemel van Caïro en het frisse gras van de Hollandse polder samen. Tegenwoordig is dat zomergras geel en verdord, of veranderd in stoffig zand, maar toen was de aarde nog groen en de lucht strakblauw, met een enkele vliegtuigstreep.

Terwijl ik met mijn vlieger op het grasveld stond, lieten ook duizenden jongens op de stoffige daken van Caïro tot Kabul hun zeshoekige vliegers op – al waren die, net zoals die van mijn vader vroeger, vaak een stuk minder bont en kleurig dan de mijne. Wanneer de *azan*, de gebedsoproep, het naderen van de nacht inluidde en de zon als een vurige paars-rode bal achter de daken, bergen en zandduinen verdween, werden ook veel vliegers het duister ingetrokken. Hoewel een symbool van vrijheid was de vlieger zeker geen teken van vrede. Integendeel, er werd verwoed mee gestreden. Met het vlijmscherpe draad, soms voorzien van stukjes glas of blik, werd de vlieger van de tegenstander de pas afgesneden, tot deze als een neergeschoten vredesduif levenloos naar beneden dwarrelde. Datzelfde lot bleek mijn vlieger beschoren.

Het was voor mijn vader niet genoeg dat de vlieger tot een onwaarschijnlijk klein stipje aan de hemel was geworden dat ternauwernood was ontsnapt aan het kwaadaardige vliegtuig. Het was blijkbaar ook niet genoeg dat hij een meute van wel twintig mensen om zich heen had verzameld, waaronder meerdere beschaamde vaders die hun beteuterde kinderen moesten vertellen dat zij helaas geen vlieger voor

hen konden maken. Nee, er moest worden gestunt. ‘Geef de klos eens aan mij,’ zei mijn vader, met een gevaarlijke fonkeling. Ik kende die blik en vreesde hem.

Razendsnel begon hij het draad om zijn rechterarm te wikkelen. Het witte touw sneed in zijn bruine huid.

‘Wat doe je nou?’ vroeg ik hem, niet helemaal gerust.

Mijn vader was niet langer aanspreekbaar. Ingespannen bleef hij het draad om zijn arm wikkelen tot hij opeens het uiteinde dat hij in zijn linkerhand hield na een korte ruk losliet. De vlieger trok even naar voren, bleef toen een seconde roerloos hangen en scheerde vervolgens pijlsnel vooruit.

‘O!’ riepen de aanwezigen.

‘O nee!’ reageerde ik benauwd, terwijl mijn onderbuik zich angstig samentrok.

De vlieger begon onstuimig te trillen terwijl die in steeds snellere rondjes begon te spinnen. Het draad schoot in de knoop. De slinger die als een enorme staart om de vlieger danste, raakte verstrikt. Daarna begon mijn rood-blauwe kunstwerk aan een ijle duikvlucht. Als een mortier die door de dampkring brak, schoot hij gierend naar beneden en belandde midden in de uitgestrekte vijver.

‘Ah,’ klonk het teleurgesteld, waarna de omstanders klapten.

Mijn vader nam het applaus met een knikje in ontvangst. Ik kon wel huilen.

Eén avond had ik met de vlieger mogen spelen. Beter gezegd, enkele uren. Maar de zon was nog niet onder of mijn vlieger was samen met de zorgeloze zomeravond in het water verdwenen. Ik zag hem nooit meer terug.

Tayara is het Egyptisch-Arabische woord voor vlieger. Het betekent echter ook vliegtuig. Mijn jonge jaren werden ge-

vormd door meerdere tayara's. Daar waar met het neerstorten van die ene tayara een plotseling einde kwam aan mijn mooiste jeugdherinnering, volgde met de duikvlucht van twee andere tayara's een abrupt einde aan mijn kindertijd. Ik zat pas enkele dagen in de brugklas en was net terug uit school toen ik – nieuwsjunkie die ik toen al was – CNN aanzette. Met verbijstering zag ik hoe het eerste vliegtuig zich in de Twin Towers boorde en vervolgens het tweede monster in het centrum van de macht dook. Op de Amerikaanse zender werd door de nieuws-presentatoren luid gespeculeerd over een technische fout of verstoring van de gps-systemen. Maar daar was mijn onderbuik weer. Ik wist wel beter.

Ik belde mijn vader op en zei dat hij direct naar huis moest komen.

Hij was er nog geen uur later.

‘Vanaf morgen dragen jij en je zusje een kruisje om jullie nek,’ zei hij nadat hij een tijdje naar het nieuws had gekeken.

Het mocht niet baten.

Nog geen 24 uur na het instorten van de Twin Towers werd ik onderweg naar huis door drie witte jongens van mijn fiets getrapt. Ze wisten dat ik op de gereformeerd vrijgemaakte middelbare school zat, en zagen het kruisje heus wel fonkelen om mijn nek, maar het doel was al bepaald voor ik als doelwit volgde.

Want de eerste gijzelaar van wie de naam bekend werd was Mohammed Atta, een Egyptenaar.

Mijn vader heet geen Mohammed Atta. Hij heet Joseph Abdel Messih Samuel, of beter gezegd Djozif Abdel Messiha Samuël. Ik ben zijn zoon en dat is niet zonder gevolgen.

‘Jij moet afmaken wat ik hier begonnen ben,’ zei mijn vader altijd. ‘Ik ben hier aangekomen, maar jij zal arriveren.’

Alle druk van dergelijke vaderlijke verwachtingen ten

spijt, kreeg hij wel gelijk. In mijn strijd om te zijn wie ik ben, had ik geen ander wapen dan de taal, dus ik sprak en ik schreef tot ik ook de grootste menigtes stil kreeg. Mijn uitspraak en tongval openden soms net die oren die voor mijn vader gesloten bleven. Daar waar ik beide culturen kon integreren, werd mijn vader gedwongen te assimileren tot het punt dat hij zich zelfs Joost liet noemen, al bleef hij voor iedereen ‘de Egyptenaar’. Ik besloot een dergelijke poging tot assimilatie af te zweren.

‘K*tmuslim!’, ‘Terrorist!’ riepen de jongens terwijl ze op me intrapten.

‘Mijn vader heet geen Mohammed Atta!’ wilde ik roepen. ‘Hij heet Joost!’

Maar mijn stem werd gesmoord door een klodder bloedig speeksel.

Op 12 september 2001 brak mijn hart. Het zou daarna steeds verder breken.

Nederland is vanaf die dag nooit meer hetzelfde geweest. Niet voor mij, noch voor wie maar in de verste verte op mij lijkt. Daar waar mijn witte leeftijdsgenoten in relatieve welvaart en welzijn opgroeide, zou ik nooit meer eenzelfde vrijheid en veiligheid kennen. Wat restte was een voortdurend ‘wij’ tegen ‘zij’.

De moord op Fortuyn. Ayaan Hirsi Ali, die – toen het rechts Nederland niet langer uitkwam – het land uit werd gejaagd. Verdonk. Wilders. Baudet.

Daar was de ‘terrorismeterreur’. Het was niet zozeer de dreiging van een aanslag zelf, als wel de voortdurend aangewakkerde angstcultuur en bijbehorende veiligheidsdictatuur ter preventie van een mogelijke terreuraanval die ons land steeds verder gegijzeld hield. Met grote ernst werd er door